

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 25C/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119200723
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Heinrich
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4119200723.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v právnej veci žalobcu: L. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/X, zastúpený Y. Peter Harakály, so sídlom Košice - Mlynská č. 28, proti žalovanej: Kooperatíva poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Bratislava - Štefanovičova č. 4, zastúpený JUDr. Danuše Tichá s.r.o., so sídlom Bratislava - Nám. M. Benku 6, o zaplatenie sumy 125.928 eur s príslušenstvom, sudcom JUDr. Petrom Heinrichom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 25.376,40 eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 58.766,40 eur od 22.12.2018 do 24.11.2019, zo sumy 25.376,40 eur od 25.11.2019 do zaplatenia, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 29.382,50 eur a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. V časti o zaplatenie sumy 33.390 eur súd konanie zastavuje.

III. Súd vo zvyšku návrh zamietá.

IV. Žalovaná je povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Nitra súdny poplatok v sume 3285,50 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V. Žalobcovi súd voči žalovanej priznáva náhradu trov konania v rozsahu 40%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podaným návrhom zo dňa 22.01.2019 domáhal sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 83.952 eura s 5 % úrokom z omeškania od 22.12.2018 do zaplatenia, zvýšenia spoločenského uplatnenia v sume 41.976 eura. Pri dopravnej nehode dňa 14.06.2017 ako spolujazdec utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Na základe trestného rozkazu OS Nitra zo dňa 12.06.2018 bol vodič T. J. uznaný za spáchania prečinu ublíženia na zdraví. Prevádzkovateľ vozidla mal uzavretú s žalovanou poisťovňou zmluvu zodpovednosti za škodu. Nárok si žalobca uplatňuje v súlade so zákonom priamo voči poisťovni. Podľa posudku o sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej SSU) vo výške 4.400 bodov. Hodnota bodu predstavovala sumu 19,08 eura. Nárok si žalobca uplatnil u žalovanej listom zo dňa 06.09.2018. Zároveň sa navrhovateľ domáhal 50 % zvýšenia SSU, vzhľadom na ťažké následky nehody a jeho vek 19 rokov v čase úrazu. Pred úrazom viedol aktívny život, hrával futbal, chodil do spoločnosti, mal plány založiť si stavebnú spoločnosť. Po úraze sa stal nesebestačný, odkázaný na pomoc druhých. Vážne zranenia ho budú ohrozovať po zvyšok života. Následkom úrazu sa stal invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75% Bola mu určená miera funkčnej poruchy 90 %.

2. Okresný súd vo veci rozhodol dňa 25.06.2019 tak, že žalobe vyhovel rozsudkom pre zmeškanie. Na základe odvolania žalovanej bol predmetný rozsudok zrušený Krajským súdom v Nitre z dôvodu nesplnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie.

3. Právny zástupca žalobcu uvádzal, že dňa 6.9.2018 zaslal žalobca žalovanej lekársky posudok k tomu bolo pripojené rozhodnutie o invalidite, lekárska správa k invalidite, posudok UPSVaR. Má teda za to, že boli predložené všetky potrebné doklady na to, aby žalovaná sa rozhodla, či bude alebo nebude plniť. Výzvu na predloženie lekárskeho správ, ktoré neboli zasielané boli doručené 12.9.2018, lekárske správy boli zasielané e-mailom 16. resp. 19.11.2018. Žalovaná mala lekárske správy z roku 2017, ako aj správu sociálnej poisťovne zo dňa 04.04.2018.

Pridržiaval sa písomne podaného záverečného vyjadrenia z decembra 2020 dopĺňal, že dnešná výpoveď pána T. Y. jednoznačne nerieši otázku informácii o tom, či mal alebo nemal T. J. vodičský preukaz a či boli o tom ostatný spolucestujúci informovaní. Svedok vypovedal, že vodič vodičské skúšky spravil len nemá papiere. Žiadal priznať plnú náhradu trov konania. Mali za to, že pri rozhodovaní ide o úvahu súdu.

4. Žalobca uvádzal, že sa pridriava podaného návrhu. Čo sa týka nehody boli v krčme on, T. J., I. K., T. Y. T. J. im povedal, že mu otec kúpil auto. Nevie už ako sa dostal k tomu, že sa išli pozrieť k nemu domov a menovaný T. J. sa išiel opýtať otca, či sa môžu ísť previesť. Keď mu tento dovolil tak sa aj išli. Nevedel o tom, že menovaný nemá vodičský preukaz, vedel že chodil do autoškoly, a keď mu otec kúpil auto, predpokladal, že vodičský preukaz má. On konkrétne nemal ani I. K. T. Y. mal vodičský preukaz na motocykel, ten išiel na ňom. On si sadol dopredu, pripútať sa nedalo, pás nefungoval. Či bol pripútaný vodič nevie. Išlo o staré auto, že ho kupoval za nejaký 500-600 eur. Nehoda sa stala skoro hneď, keď sa nevozili viac ako 5 minút.

V tom čase študoval na Polytechnickej strednej škole v Krškanoch, keď má skončenú základnú 9 ročnú školu, potom nastúpil na Elektrotechnickú do Mlynáriec, ktorá bola s maturitou, po roku však prestúpil, keď tam bolo málo praxe. Polytechnická je bez maturity, táto sa dá dodatočne dorobiť. Keď sa stal úraz, bol v druhom ročníku, v ktorom neskôr pokračoval a teraz je v treťom ročníku. Pred nehodou sa pravidelne stretával s priateľmi, chodieval s nimi von, na chaty, opekávať, hrával futbal. Predtým hrával aj za klub I. dorast, čo skončil asi 3 roky pred úrazom. S osobami, ktoré boli vo vozidle sa už nestretáva, keď sa dozvedel, že na neho hovorili zlé veci a vodič T. J. ho nahováral, aby povedal, že im vbehla do cesty srnka. Má priateľku, ktorú mal aj pred úrazom, s tou chodieval von. Následky nehody sú nezvratné, je pripútaný na vozík, pričom nevie ovládať moč ani stolicu a nie je schopný ani vykonávať intímny styk. Najprv sedel v aute vzadu, avšak I. K. je pevnejší, tak sa potom vymenili. Skúšal si zapnúť pás, tento však nešiel. V súčasnosti po úraze je odkázaný na pomoc iných osôb, keď vie síce jesť, obliecť sa, niekto mu musí nachystať oblečenie a jedlo. Vozia ho do školy, musia mu pomáhať pri osobnej hygiene, dostať sa do kúpeľne. Berie lieky okrem vitamínov aj urologické lieky a lieky na nervovú sústavu a proti zrážanlivosti krvi. Tiež pribral, mal 65 kg, teraz má 90-95 kg. Pred úrazom brigádoval v O. v spol. U. a na stavbách. Rátal, že s tým bude pokračovať, bavilo ho to, najmä práca na lešení. Tiež rátal, že bude robiť prácu s počítačmi. Býva v radovej výstavbe, rodičom pomáhal s domácimi prácami, čo už teraz nemôže. Taktiež má mladšiu sestru po ktorú chodieval do škôlky. Mal aj rodinné plány s priateľkou si založiť rodinu. Aj po psychickej stránke sa stav zhoršil, keď stále musí akceptovať následky nehody s tým spojené zdravotné následky, ale aj spoločenské. Je vozíkom obmedzovaný, nemôže ísť nikde sám, a keď niekde ide ľudia sa na neho pozerajú, čo je pre neho nepríjemné. Oni boli pri dome T. J., nepočuli ako sa išiel pýtať otca na auto. Nevedel jednoznačne odpovedať na otázku, prečo nastúpil do vozidla ak nefungoval bezpečnostný pás, je to ťažká otázka. On sa nasťahoval do K. asi keď mal 15-16 rokov. T. J. poznal z dediny, pár krát u neho bol, pravidelne sa však nenavštevovali. Rok spolu študovali a boli v jednej triede.

5. Právna zástupkyňa žalovanej uvádzala, že nemali doručené všetky doklady, keď v októbri 2018 komunikovali, že je potrebné predložiť správy a posudok o invalidite, keď iné doklady boli predkladané k náhrade bolestného. Ešte 14.1.2019 zaslala žalovaná výzvu na doplnenie dokladov a podľa jej vedomostí boli lekárske správy nahraté do systému dňa 21.1.2019. Nevie z toho konkrétne povedať, kedy boli zo strany žalobcu povedané, avšak do systému sa nahráva aj všetka e-mailová komunikácia ako napr. aj spomínaná z októbra 2018. Žalovaná tak ešte neukončila prešetrovanie veci za účelom rozhodnutia o výške náhrady škody, keď celú dokumentáciu si dáva žalovaná preskúmať odbornej organizácii na základe čoho sa potom rozhoduje pre plnenie. K bodovému ohodnoteniu SSU sa tak ešte nevedela vyjadriť. Predbežne však vie, že nárok žalobcu sa bude krátiť o 50% z dôvodu jeho spoluzodpovednosti vychádzajúc z toho, že nebol pripútaný, čím porušil generálnu prevenčnú

povinnosť, a taktiež aj z dôvodu, že vodič nemal vodičské oprávnenie, pričom vzhľadom na ich vzťah je reálne predpokladať, že túto vedomosť mal mať. Čo sa týka mimoriadneho zvýšenia taktiež ešte pre neukončenie šetrenia nemá žalovaná jasné stanovisko, určite to však nebude maximálne zvýšenie o 50%, keď toto prináleží vo výnimočných prípadoch pri osobnostiach ktoré mali mimoriadne výkony a pri ktorých došlo k ich obmedzeniu.

Pridržiavala sa doterajších písomných vyjadrení, vzhľadom na spoluzodpovednosť žalobcu na dopravnej nehode, má zo to, že nie je dôvod pre mimoriadne zvýšenie SSU, pričom bolo aj dnešným svedkom preukázané všeobecne sa vedelo, že T. J. nemá vodičské oprávnenie. Teda výška úhrady zo strany žalovanej žalobcovi v rozsahu vyplatenej sumy považuje za primeranú. A navrhovala návrh zamietnuť a priznať náhradu trov konania. Spoluzodpovednosť žalobcu odzrkadľuje je aj skutočnosť, že nebol pripútaný, pričom bezpečnostné pásy boli funkčné.

6. Svedok T. J., nar. XXXX, uvádzal, že je otcom T. J., poznal aj L. P. tento u nich často prespával, syn si mal behom týždňa urobiť vodičský preukaz, a preto boli kúpiť auto s tým, že on ho doviezol. Večer prišiel syn, on bol vtedy v kuchyni, že či môže zaviesť žalobcu domov, že musí byť v presný čas doma a do troch minút to nestihne. On s tým nesúhlasil. Žalobcu videl pri bránke, pri aute. Či tam bol ešte niekto iný si nepamätá. Keď syn odišiel, počul odísť auto. Auto bolo kupované pre syna, tento si ho aj sám platil. Kupovať auto bol on so synom a ešte ten, čo ich tam zaviezol. Bol na skúšobnej jazde a potom aj viezol vozidlo domov. Sedel na obidvoch predných sedadlách, na oboch skúšal aj bezpečnostné pásy. Tieto aj fungovali. Pre neho to bola aj podmienka aby auto kúpili. Žalobca sa s jeho synom stretával dosť často, našiel ho veľakrát u nich doma. Syn T. a žalobca boli veľmi dobrí kamaráti, denne bývali spolu, často krátko aj u nich doma, kde im dovolili zriadiť si klubovňu. Boli veľmi dobrí kamaráti a o všetkom sa rozprávali určite predpokladá, že žalobca musel vedieť, že syn nemá vodičský preukaz. K nehode nedošlo na úseku medzi jeho domom a domom žalobcu. Z počutia vie, že sa ešte išli previesť, čo chcel aj žalobca. Syn predtým nikdy nezobral vozidlo, vtedy to bolo podľa neho, pretože bol tvrdohlavý a nedočkavý.

7. Svedkyňa J. P., nar. XXXX uvádzala, že je o 2 roky staršou sestrou žalobcu. V súčasnosti študuje posledný ročník vysokej školy v Nitre, pravidelne sa zdržiava doma od štvrtku do nedele. Okrem žalobcu má ešte ďalších 2 nevlastných súrodencov. Majú spoločného otca. Do úrazu bol žalobca aktívny, športoval. Spoločensky založený, veľa aktív robili stále spolu, keď tieto sa už po nehode realizovať nedajú. Predtým chodili na turistiku, do spoločnosti, žalobca hrával futbal. Teraz nechce chodiť nikde ani do kina, aj keď ho zoberú na prechádzku ťažko znáša pohľady iných. Vzhľadom na to že, nevie ovládať stolicu je potrebné aby bol k blízkosti k toaletám alebo niekto kto mu pomôže. Nosí plienku. Doma má izbu žalobca na poschodí, kde sa počas dňa zdržiava, po schodoch mu aj ona pomáha, musí však mať dlahy inak by sa nevedel udržať. Chodí do školy ešte ho čaká 1 ročník strednej školy tam ho vozia rodičia aj poňho chodia, pričom pri nepredvídaných okolnostiach zavolá. Hlavne je nevyspytateľný čas stolice, niekedy nepotrebuje ísť 2 dni, potom musí ísť aj opakovane, pričom nevie to ovládať zo zdravotných dôvodov. Aktuálne obdobie sa snaží žalobca cvičiť, čím mu pomáhajú a spolupodieľajú sa. Teraz bol mesiac v kúpeľoch, kde ho učili aj ako má sedieť, prípadne ako sa sám obliecť a byť viac samostatný. Po úraze má priateľku, s ktorou sa stále stretáva. Pred úrazom bol veľmi aktívny, chodievali na túry, plávať, lyžovať, 4 x do týždňa behávali po 10km. Spoločensky bol veľmi obľúbený, po úraze je jeho deň taký, že ráno mu dajú raňajky, potom leží, potom má obed, po obede cvičia, príde jeho priateľka alebo ide s ňou niekde von. Čo sa týka dláh, vedel by s nimi prejsť 20-30m potom sa však unavený. Dlahy ho tlačia. Má z nich dekubity. Má bolesti, bolesti chrbta i v čase keď spolu cvičia. Berie množstvo liekov denne 10-12. Ešte pred úrazom hrával futbal. Bývajú v spoločnej domácnosti, čo sa týka denného režimu žalobcu, tak ako ho popisovala je v čase, keď nemá školu. Inak sa k tomu pridáva to, že ide do školy a vráti sa z nej. Ohľadne T. J. neboli podľa nej dobrí kamaráti, to bol jej názor. Žalobca to však bral tak, že boli dobrí kamaráti a stretávali sa relatívne často a s inými v rámci partie. Ona bývala s otcom a neskôr začal bývať s nimi aj žalobca. Nepamätá si kedy presne, bolo však pred úrazom.

8. Svedok L. P., nar. XXXX uvádzal, že je otcom žalobcu. Syn bol vždy veľmi živý, aktívny, mal koničky, ktoré súviseli s jeho budúcim smerovaním či už počítače, električka, stavebníctvo. Aktívne športoval, hral za žiakov futbal vo P. I., neskôr v K.. Hral in-line hokej. Úrazom sa mu v podstate zrušil život, zle sa na to pozerá, má dlahy, ktoré mu umožňujú krátky prechod avšak na druhej strane ho tlačia, spôsobujú mu dekubity, čo je nutné liečiť. Bojí sa chodiť medzi ľuďmi. Hlavné obmedzenie je stolica a to, že ju nemôže ovládať. Zo synom býva približne od roku 2015.

On pracuje, ako aj manželka, tá máva však nočné a cez deň žalobcovi pomáha. Chodila s ním aj do školy hlavne začiatky boli ťažké, žalobca nie je schopný v plnej miere sa sám hygienicky obriaďiť, i keď sa určitým spôsobom snaží je potrebná pomoc. A je vidno, že to psychicky zle znáša a to aj on. Zo záľub, ktoré mal mu ostal len počítač aj tu však vidno, že rýchlejšie stráca radosť z nových vecí, či motiváciu. Ešte našťastie má priateľku, i keď nevie ako dlho mu to vydrží. Obmedzenie má aj ohľadne močenia, keď sa musí cievkovať, aj s vývodom je v tomto zmysle problém i technický. Žalobca berie lieky, množstvo opísať by vedela manželka sú aj na psychiku. Dodatočne počul, že syn nemal pás pri nehode, ale že vraj bol nefunkčný a čo sa týka toho, že vodič šoféroval bez dokladov údajne sa mal pred kamarátmi chváliť, že papiere má. S vodičom T. J. sa syn stretával denne, spolu chodili do školy. Nemá vedomosť, že by syn mal problémy s alkoholom. Stalo sa, že s dochvíľnosťou ale bolo to v rámci normy. On vychováva deti prísnejšie.

9. Svedok T. J., nar.XXXX uvádzal, že so žalobcom mali dobrý priateľský vzťah, boli neustále v kontakte, častokrát sa u nich doma zdržiaval, a napr. aj počas školy. Iný kamarát mu ponúkal auto napredaj za dobrú cenu, robil si vodičský, preto sa rozhodol, že ho kúpi. Bol spolu aj s otcom po auto, cestou späť sa viezol na prednom sedadle, pričom bol pripútaný bezpečnostným pásom. Auto malo problém s batériou, preto ho nechcel nabíjať a išiel za kamarátmi, ktorí boli v krčme. Tu sa pochválil novým autom všetci sa tešili aj žalobca, naozaj išlo z jeho strany o úprimnú radosť ako od blízkeho kamaráta. Mali záujem auto vidieť, preto išli spolu ho pozrieť bol tam ešte I. K. a T. Y.. Žalobca ho požiadal, aby ho odviezol domov, že musí byť načas doma. On išiel po kľúče, pričom nehovoril otcovi, že sa ide previesť. Potom ako bol oboznámený s výsluchom svedka otca T. J. pripúšťa, že mohli hovoriť o tom, že ide žalobcu zaviesť. Žalobca bol teda iniciátor odvezenia, keď hovoril, že je to v podstate kúsok-rovina. Dopredu si sadol I. K. a dozadu žalobca. H. sa hneď vymenili, boli to niečo kvôli pásom, lebo L. K. sa nechcel pripútať. Či bol vzadu pripútaný nevie. On však povedal ako vodič aby sa žalobca pripútal, že keď už nemá vodičský preukaz, tak aby aspoň nebol dôvod, aby ich zastavili policajti kvôli nezapnutým pásom. Nevie či sa zapol L. K. vzadu. Žalobca sa aj chcel zapnúť, pás si natiahol, ale potom ho vrátil späť, že je to len kúsok. Na ceste bola odbočka, ešte sa bavili, že si idú zapáliť, preto odbočil a došlo k nehode. M. Y. išiel za nimi na skútri. Z vozidla on aj L. K. vystúpili normálne, ja som mal pásy a nič sa mi v podstate nestalo a žalobca hovoril, že nemôže hýbať nohami, vyliezol von okienkom a on ho od auta odtiahol, pretože pod autom mu horelo. Tiež zavolať otcovi a 112 záchranku. Snažili sa žalobcu upokojiť, záchranka ho potom odviezla. Do nehody 2 krát nespravil skúšky vodičské, spravil ich až po nehode. O tomto žalobca vedel, keď boli pravidelne v kontakte a takéto veci si hovorili, chodili spolu do triedy a dokonca si o tomto aj písali, keď nespravil skúšky informoval otca, brata a žalobcu. Bol oboznámený s výpoveďou žalobcu k čomu opätovne uvádza, že žalobca vedel o tom, že nemá vodičský preukaz. Tiež nie je pravda, že nefungoval bezpečnostný pás. Jeho otec pri kupovaní vozidla zisťoval, či pásy fungujú. Otec mu radil, čo má na vozidle kontrolovať.

Voči Kooperatíve má regres, nevedel povedať v akom percentuálnom rozsahu. Čo sa týka osoby žalobcu, i keď boli blízky priatelia mal určité nedostatky, ktoré vtedy prehliadal v osobnom charaktere napr. sa stalo, že otec mal doma priateľku aj s dcérami a žalobca sa mu potom priznal, že ich kamarátkam zobral peniaze z peňaženky. Po nehode mu bolo ľúto, plakával chcel sa kontaktovať so žalobcom, snažil sa. Neskôr sa aj stretli, zdalo sa, že sa aj porozprávajú, ale potom medzi nich vtrhla priateľka žalobcu a vyčítala mu prečo sa s ňím baví, keď mu zničil celý život. Pred dopravnou nehodou nikdy nešoféroval mimo autoškoly, ani iné vozidlo, teda otec žalobcu 2 týždne pred nehodou ho nemohol vidieť. Tiež nie je pravda výpoveď nevlastnej matky žalobcu, že by nepomáhal žalobcovi z vozidla resp. neposkytnutie prvej pomoci po nehode. Mal záujem ho opakovane navštíviť v nemocnici. To, že odbočil z cesty sa zhodli všetci traja v aute. Žalobcu bral ako brata je nelogické, aby mu nepomáhal po nehode. Žalobca nemal vodičský, a ani si ho v tom čase nerobil.

10. Svedok T. Y., nar.XXXX uvádzal, že v deň, keď sa stala nehoda, stretol v dedine žalobcu T. J. a I. K. ako išli pozrieť na nové auto T. J.. On sa išiel obliecť a prišiel za nimi. Čakali vonku, keď išiel T. J. po kľúče. Mali sa ísť previesť, nevie kto navrhol prevezenie. T. J. mu hovoril aby išiel s nimi, čo odmietol, že on nemá vodičák- teda T. J.. Predpokladal, že ostatní to registrovali. Nepamätá si, čo mu na to T. J. povedal. To, že nemá vodičák, vedel preto, že ho dobre poznal, pravidelne sa stretávali, hovorili o tom, keď sa bavili, že skúšky má ale ešte mu nebol vydaný papier o vodičskom oprávnení. On išiel na motorke za autom v čase nehody bol na ľavej strane vozovky, ešte doňho vozidlo narazilo, keď sa vyhýbal jame. Nemal vedomosť o tom, kde išiel T. J. po kľúče, či si ich išiel pýtať od otca a pod. Tiež nevedel, či sa spolucestujúci bavili o bezpečnostných pásoch, ani neregistroval, či sa naťahovali kto kde bude sedieť.

Či by sadali a vystupovali a pod. Jazdu T. Diana mohol hodnotiť ako kludnú. To, že sa ocitol približne na jeho úrovni v čase kontaktu bolo preto, že J. pribrzdil pred jamou, čo on nepotreboval, on išiel po ľavej strane on vedel, kde jama je. Či bol plán niekoho zaviesť, nevedel. Pôvodne bol smer jazdy na rybník, ktorá sa náhle zmenila, odbočilo sa, išlo ešte o odbočku ešte pred miestom, kde býva žalobca. Mali v pláne si ísť zapáliť na rybník, ktorý je tým istým smerom ako býva žalobca, ale skorej sa odbočilo. Je v kontakte s T. J., nie je v kontakte so žalobcom. A I. K. už dlho nevidel.

11. Súd vykonal dokazovanie aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to : trestný rozkaz z čl. 7-9, lekárske posudky z čl. 10, lekárske správy z čl. 11-40, rozhodnutie sociálnej poisťovne o inv. dôchodku z čl. 41-43, osobitný list dôchodkového poistenia z čl. 44-47, lekárska správa sociálnej poisťovne z čl. 48-50, komplexný posudok ÚPSVaR z čl. 51-55, uplatnenie nároku z čl. 56-57, vyj. žalovaného z čl. 70, výzva na doloženie dokladov z čl. 72, e-mailová komunikácia z čl. 73, písomné vysvetlenie z čl. 74, tri rozhodnutie ohľadne štúdia, potvr. o návšteve školy, tri listy lekárskeho správ, správa centra pedagogického poradenstva, komplexný posudok úradu práce, správa o dopravnej nehode, tieto sa oboznamujú a zakladajú do spisu, vyjadrenie žalovaného čl.112,132,155,202,203, odborné vyjadrenie 158/19 čl.114-118, relácie dopravnej polície čl.119-124, vyjadrenie žalobcu čl.138-144,186,187, uplatnenie nároku čl.135-146, e-mail čl.147,149-151, lekárska správa čl.148, odvolanie žalovaného čl.170-172, uznesenie KS Nitra čl. 190-197, odborné vyjadrenie čl.347/19 čl.204-206, lekárske posudky čl.214, pripojené spisy 5T/60/2018, 19C/89/2018, úprava petitu čl.220-221, odborného vyjadrenia na čl.242-244, rozsudok 10C/43/2020 z čl.307-312, rozsudok 36C/88/2019 z čl. 313-319, vyjadrenie žalovanej čl.320, vyjadrenie žalobcu čl.326, správa ORPZ Nitra čl.334 a zistil tento skutkový a právny stav :

12. Dňa 14.06.2017 sa stala dopravná nehoda, pri ktorej žalobca ako spolujazdec utrpel veľmi ťažké zranenia vo veku 19-tich rokov. Následkom úrazu sa stal invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75 % a na základe posudku úradu práce sociálnych vecí a rodiny mu bola určená miera funkčnej poruchy 90 %. V rámci prešetrovania dopravnej nehody bol v konaní sp. zn. 5T/60/2018 bol trestným rozkazom zo dňa 12.06.2018 uznaný za prečinu ublíženia na zdraví aj žalobca, uznaný za vinného svedok Matej J. nar. XXXX. Vozidlo, na ktorom sa stala dopravná nehoda, bolo v čase dopravnej nehody poistené pre prípad zodpovednosti za škodu (povinné zmluvné poistenie) u žalovaného.

13. V čase nehody vodič viedol vozidlo bez vodičského oprávnenia. Žalobca o tejto skutočnosti podľa jeho tvrdenia nevedel. T. J. sa išiel opýtať otca, či sa môžu ísť previesť. Keď mu tento dovolil tak sa aj išli. Nevedel o tom, že menovaný nemá vodičský preukaz, vedel že chodil do autoškoly, a keď mu otec kúpil auto, predpokladal, že vodičský preukaz má. On konkrétne ho nemal ani I. K.. T. Y. mal vodičský preukaz na motocykel, ten išiel na ňom. On si sadol dopredu, pripútať sa nedalo, pás nefungoval. Najprv sedel v aute vzadu, avšak I. K. je pevnejší, tak sa potom vymenili. Skúšal si zapnúť pás, tento však nešiel. Podľa vyjadrenia otca si T. J. nar. XXXX zobral vozidlo bez jeho súhlasu, kupovali ho z dôvodu, že behom týždňa si mal syn spraviť skúšky. Bezpečnostné pásy v aute na oboch predných sedadlách. Tieto aj fungovali. U. T. J. uviedol, pred nehodou bol s žalobcom v priateľskom vzťahu, žalobca vedel, že nemá vodičský preukaz. Podľa neho žalobca navrhol aby ho odviezol autom domov, pričom dobrovoľne si nedal pásy, ktoré podľa neho boli funkčné, keď ich jeho otec pri kúpe skúšal. On žalobcovi hovoril, aby si ich zapol, aby nebol dôvod aby ich polícia zastavila, keď už nemá vodičský preukaz. Do nehody dva krát nespravil skúšky na vodičský preukaz, urobil ich až po nehode. Žalovaná si voči nemu uplatňuje regres, nevedel v akej výške. Podľa relácie dopravnej polície žalobca nebol pripútaný. Svedok T. Y. uvádzal, že prišiel k domu T. J. pozrieť sa na auto. Nevedel kto navrhol zvezenie, on ho odmietol, pretože T. J. nemal vodičský preukaz, predpokladal, že ostatní to registrovali. Vedel to, pretože T. J. dobre poznal a hovorili o tom, teda že skúšku má, ale nemá papiere. Nemal vedomosť o funkčnosti pásov ani kto kde mal sedieť. Plánovali ísť na rybník zapáliť si, potom náhle odbočili. Svedok I. K. sa nedostavil. Dňa 02.05.2017 T. J. na skúške z odbornej spôsobilosti za účelom získania vodičského oprávnenia neprospeš z PCP, dňa 08.06.2017 prospel z PCP a neprospeš z VMV a dňa 13.07.2017 prospel z VMV a bolo mu udelené vodičské oprávnenie.

14. Pri následnej dopravnej nehode utrpel žalobca ťažké ublíženie na zdraví, podľa posudku o sťažení spoločenského uplatnenia MUDr. Y. V., PhD. v rozsahu 4.400 bodov. Hodnota bodu predstavovala sumu 19,08 eura. Podľa odborného vyjadrenia spoločnosti Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. zo dňa 09.05.2019 čo do rozsahu uplatnených položiek boli tieto preukázané. Inštitút neakceptoval zvýšenie položky 314 a 316c o 100%, keď rovnaké zdravotné následky už boli zvýšené v položke 305.

Mali tak za to, že poškodenému prináleží 3.500 bodov za SSÚ. Žalovaná netrvala na výsluchu MUDr. T. L., ktorý za Inštitút vyjadrenie vypracoval. Podľa znaleckého posudku č. 59/2020 znalcom MUDr. G. X., PhD. výška bodového ohodnotenia SSÚ predstavuje 4.400 bodov. Podľa odborného vyjadrenia spoločnosti Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. zo dňa 30.09.2019 ak by poškodený bol pripútaný bezpečnostným pásom mohol byť rozsah poranení menší. Bezpečnostné pásy mohli zabrániť nárazu na hrudný úsek chrbtice. Presná rekonštrukcia pohybu osôb v interiéri vozidla pri nehodovom deji nie je vždy možná, a preto nie je možné určiť presný rozsah poranení pri pripútaní či nepripútaní bezpečnostnými pásmi.

15. Dňa 6.9.2018 zaslal žalobca žalovanej lekárske posudok k tomu bolo pripojené rozhodnutie o invalidite, lekárska správa k invalidite, posudok UPSVaR. Má teda za to, že boli predložené všetky potrebné doklady na to, aby sa žalovaná rozhodla, či bude alebo nebude plniť. Výzvu na predloženie lekárskeho posudku, ktoré neboli zasielané boli doručené 12.9.2018, lekárske správy boli zasielané e-mailom 16. resp. 19.11.2018. Žalovaná uviedla, že nemali doručené všetky doklady, keď v októbri 2018 komunikovali, že je potrebné predložiť správy a posudok o invalidite, keď iné doklady boli predkladané k náhrade bolestného. Ešte 14.1.2019 zaslala žalovaná výzvu na doplnenie dokladov a boli nahraté do systému dňa 21.1.2019 dokumenty, ktoré žalobca zaslal dňa 16.11.2018 a 19.11.2018. Žalovaná tak ešte neukončila prešetrovanie veci za účelom rozhodnutia o výške náhrady. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata sumy 83.952 eura s 5 % úrokom z omeškania od 22.12.2018 do zaplata, zvýšenia spoločenského uplatnenia v sume 41.976 eura. Zo strany žalovanej bola žalobcovi zaplata suma 33.390 eur dňa 25.11.2019., v tejto časti zobrať žalobca žalobu späť. Spoluvinu žalobcu pri uvedenej nehode nemožno akceptovať. Ak sa žalobca dopustil preventívnej povinnosti pripútať sa, teda nevystúpil z vozidla, je možné vzhľadom na to, že nemal vodičské oprávnenie a vzhľadom na vek skúsenosti ako sa zachovať ak sa nedajú pásy zapnúť uvažovať len o porušení právnej povinnosti z nedbanlivosti čo podstatne znižuje vinu žalobcu. Samotné porušenie právnej povinnosti však pre vznik zodpovednosti za škodu, teda pre zohľadnenie spoluzodpovednosti nepostačuje. Nestačí len vzťah pravdepodobnej príčinnej súvislosti, ale príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a následným vznikom škody musí byť bezpečne preukázaná, resp. bez akýchkoľvek pochybností. V tomto konaní takáto príčinná súvislosť nebola preukázaná, exaktný medicínsky dôkaz neexistuje.

16. V súvislosti s týmito okolnosťami sa teda žalobca nedopustil porušenia žiadnej právnej povinnosti, a preto nie je možné absenciu vodičského oprávnenia vodiča vozidla hodnotiť na ťarchu spoluzavinenia žalobcu. Posudok je riadnym lekárske posudkom a spĺňa všetky zákonné náležitosti. Je riadnym zákonným a legitímnym dokladom preukazujúcim nárok žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške zodpovedajúcej bodovému hodnoteniu sťaženia spoločenského uplatnenia v tomto lekárske posudku. Predložené odborné vyjadrenia znaleckej organizácie nie je znaleckým posudkom a nemá ani obsahové náležitosti znaleckého posudku. Už len z tohto dôvodu nie je spôsobilé spochybniť žalobcom predložený lekárske posudok.

Rozhodujúci je najmä vek poškodeného. Účelom ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. je najmä diferenciácia jednotlivých poškodených s prihliadnutím na ich vek. Sťaženie spoločenského uplatnenia totiž neznamená konkrétne trvalé poškodenie zdravia, prípadne stupeň jeho závažnosti, ktorý môže byť u oboch vyššie postavených prípadoch rovnaký. Sťaženie v zmysle spoločenského uplatnenia v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. je totiž stav v súvislosti s poškodením na zdraví. Zohľadnil a prihliadol na skutočnosť, že žalobca bol v čase nehody na prahu dospelosti v mladom veku, kedy mal otvorené široké spektrum možností uplatnenia sa v rôznych oblastiach života a spoločnosti. Do určitej miery je tak hodnotenie zvýšenia bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. ovplyvnené subjektívnym prístupom konkrétneho lekára či znalca, a nie je možné ho presne objektívne a exaktné overiť či posudzovať. Ak je však ten istý prípad pri aplikácii ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. rôznymi lekármi či znalcami hodnotený rozdielne, potom je vo vzťahu k poškodenému vzhľadom na istý subjektívny prvok tohto hodnotenia spravodlivé, aby sa bralo do úvahy hodnotenie zvýšenia bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., ktoré vyznieva pre poškodeného najpriaznivejšie. Ide o náhradu jednorazovú, ktorou sa neodškodňuje len súčasný ťažký zdravotný stav žalobcu, ale má sa zohľadniť aj to, že táto náhrada sa poskytuje za celý budúci zmarený život žalobcu, ktorý prežije v trvalej invalidizácii a je predpoklad, že tento zdravotný stav sa bude časom ešte zhoršovať s rastúcim vekom.

Je zákonnou povinnosťou do troch mesiacov skončiť prešetrovanie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, resp. poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov žalobcovi v zmysle

§ 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. vznikol nárok na úrok z omeškania z dôvodu nesplnenia zákonnej povinnosti žalovaného ako poisťovateľa podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. Právna zodpovednosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému je základnou a najpodstatnejšou právnou povinnosťou poisťovateľa, ktorá mu z uvedeného právneho predpisu vyplýva. Poisťovateľ je predovšetkým povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky reálne plniť riadne a včas. Pokiaľ poisťovateľ nesplní svoju peňažnú povinnosť voči poškodenému a neposkytne mu plnenie náhrady škody riadne a včas, dostáva sa v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka do omeškania. Dôsledky omeškania poisťovateľa s plnením jeho hlavnej právnej povinnosti plniť samotnú náhradu škody aplikovať osobitný predpis v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., ktorým je ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka poškodenému vzniká nárok uplatňovať si voči poisťovateľovi aj nárok na úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca sa domáhal upraveným petitom, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 50 562,- Eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 33 390,-Eur od 22.12.2018 do 24.11.2019, s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 50 562,- Eur od 22.12.2018 do zaplatenia, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 41 976,- Eur to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobca má voči žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

17. Žalovaná navrhovala zohľadniť spoluzodpovednosť žalobcu na vzniknuté následky, z tohto dôvodu mala za to, že nie je dôvod pre zvýšenie SSU. Žalobca vedel, že T. Dian nemá vodičské oprávnenie. Nebol žalobca pripútaný pričom bezpečnostné pásy boli funkčné. Výšku plnenia v rozsahu vyplatenej sumy považovala za primeranú. V neprávoplatne rozhodnutých konaniach sp. zn. 36C/88/2019, 10C/43/2020, 19C/89/2018 boli nároky žalobcu krátené o jeho 30% spoluzodpovednosť.

18. Podľa § 420 ods.1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

19. Podľa § 424 Občianskeho zákonníka za škodu zodpovedá aj ten, kto ju spôsobil úmyselným konaním proti dobrým mravom.

20. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

21. Podľa § 442 ods.1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

22. Podľa § 443 Občianskeho zákonníka pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

23. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

24. Podľa § 445 Občianskeho zákonníka strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

25. Podľa § 446 Občianskeho zákonníka náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako úrazový príplatok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

26. Podľa § 449 ods.1 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa uhradzujú aj účelné náklady spojené s liečením.

27. Podľa § 450 Občianskeho zákonníka z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobil; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

28. Podľa § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného odkladu poisťiteľovi písomne oznámiť, že nastala poistná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poisťiteľ vyžiada. Poistné podmienky mu môžu uložiť aj ďalšie povinnosti.

29. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

30. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

31. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

32. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

33. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, 4) môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

34. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa odseku 1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa odseku 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného.

35. Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

36. Podľa § 8 ods. 1 zák. č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia lekársky posudok obsahuje

- a) meno, priezvisko, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu a povolanie poškodeného,
- b) dátum vzniku poškodenia na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, dátum priznania choroby z povolania,
- c) miesto, kde vzniklo poškodenie na zdraví,
- d) čísla položiek, podľa ktorých sa hodnotila bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia,
- e) určenie diagnózy,
- f) hodnotenie v bodoch a zdôvodnenie,
- g) celkový počet bodov.

37. Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za

ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

38. Podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Zz. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.

39. Podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,

b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

40. Podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

41. Podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6 (pôvodne5), je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu. 15a)

42. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať. 21)

43. Podľa § 4 ods. 3, písm. d) zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách platného v čase nehody vodič nesmie odovzdať vedenie vozidla osobe, ktorá nespĺňa podmienky na vedenie vozidla ustanovené týmto zákonom alebo je pod vplyvom alkoholu, alebo inej návykovej látky, alebo ktorej schopnosť viesť vozidlo je inak znížená,

44. Podľa § 68 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách platného v čase nehody motorové vozidlo smie viesť len držiteľ vodičského oprávnenia, ktorého rozsah oprávňuje na vedenie takého motorového vozidla.

45. V konaní bolo preukázané, že žalobca utrpel škodu na zdraví, ktorú spôsobil T. J. na vozidle, ktoré bolo zákonne poistené u žalovanej. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva právo žalobcu na náhradu škody priamo od žalovanej. Vzhľadom na priebeh dokazovania pri bodovom ohodnotení bolestného a SSU súd vychádzal zo záverov posudku a znaleckého posudku vypracovaného počas tohto konania. V posudku MUDr. Y. V., PhD. bolo určených 4.400 bodov. V rozsahu 1.000 bodov tento posudok MUDr. T. PhD. spochybnil v odbornom vyjadrení, podľa súdu však povrchno bez podrobnejšieho zdôvodnenia, len, že zvýšenie jednej položky je už zahrnuté v inej položke. Zákomom nie je vylúčené navýšenie namietaných položiek 314 a 316c ani v prípade zvýšenia položky 305. Znalec MUDr. G. X., PhD. v znaleckom posudku konštatoval rozsah bodov SSÚ 4.400. Súd tak mal, za to, že toto

bodové ohodnotenie SSÚ žalobcu je dostatočne preukázané v stanoviskách dvoch nezávislých lekárova nedostatočne vyvrátené jedným lekárom. Pri hodnote bodu 19,08 eura tak SSÚ celkovo predstavovalo sumu 83.952 eura.

46. V danom prípade sa žalobca domáhal aj zvýšenia SSU súdom o 50 %. Žalovaná spočiatku akceptovala 35 %. V danom prípade ide o subjektívne posúdenie súdu, avšak vzhľadom na objektívne vykonané dokazovanie. Súd bez zaváhania mal za to, že v danom prípade je dôvod hodný osobitného zreteľa pre 50 % zvýšenie SSU. Pri svojom závere súd vychádzal z toho, že žalobca je občanom SR, pričom všetci občania sú si rovní v zmysle Ústavy SR, a teda nemožno vzhliadať na to, či je niekto vrcholový športovec, alebo tzv. celebrita. Podľa názoru súdu každý občan má teda nárok na to, aby pri splnení objektívnych skutočností bol dôvod na to, aby mal nárok na dosiahnutie maximálne zvýšenie SSU, iný pohľad by znamenal porušovanie základných ľudských práv navrhovateľa. Úraz sa stal žalobcovi v mladom veku, pričom znemožnil jednoznačne žalobcovi ďalšie jeho životné plány, či už študijné, alebo pracovné, ale aj súkromné. Pripútaný na invalidný vozík, na základe neovládania stolice a moču je obmedzované žalobcovo štúdiu, jeho ďalší pracovný a rodinný život. Zlepšenie zdravotného stavu je značne nepravdepodobné, naopak zdravotné obmedzenia spojené s nehodou majú do budúcnosti objektívne predpoklady pre ďalšie zhoršovanie zdravotného stavu. Nehoda a zranenia sa stali žalobcovi v mladom veku života, mal 19 rokov. Žalobca nemôže mať prirodzený intímny styk, prirodzene si založiť rodinu, je odkázaný neustále na pomoc inej osoby. Nemôže sa aktívne venovať svojim záľubám. Žalobca je plne invalidný so 75 % zníženou zárobkovou schopnosťou a 90 % funkčnou poruchou. Treba si uvedomiť že ide o jednorazovú náhradu pre celý žalobcov život, pričom súčasná medicína v istotu nepredpokladá zlepšenie stavu žalobcu, naopak následky nehody ho budú ohrozovať a obmedzovať po celý zvyšok života.

47. Zvýšenie o maximálne polovičku nedáva súdu také manévrovacie možnosti, aby robil až také podrobné rozdiely medzi jednotlivými prípadmi. Nemôže byť na neprospech žalobcu, že má záujem sa integrovať do spoločnosti, a taktiež ak si čo i len trochu vie niekto predstaviť, že by bol „v koži žalobcu“, že by nemal žiadne psychické problémy pri uvedomovaní si svojej situácie vnímajúc ľudí okolo seba, rovesníkov a porovnávať ich životy so svojim. Súd napríklad zvažoval danú situáciu aj tak, že sa snažil vžiť do situácie žalobcu a zväziť, či je požiadavka na zvýšenie SSU o polovičku objektívne oprávnená, alebo nie. Súd je tej predstavy, že ktokoľvek kto by sa dokázal vžiť do situácie žalobcu, i bez štipky empatie, by o nižšom nároku ako 50 % zvýšenie SSU ani objektívne neuvažoval. Súd je presvedčený, že by tak neuvažoval v danej situácii ani žiadny zástupca žalovaného, ak by bol v „koži“ žalobcu. Finančná náhrada za následky úrazu má v podstate vyrovnáť hendikep medzi osobou bez úrazu v približne rovnakom postavení ako poškodený a samotného poškodeného. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2013, sp. zn. 5Cdo 49/2012). Podľa súdu len samotné SSU túto úlohu nespĺnilo. Pri priznaní nároku na zvýšenia SSU si stačí položiť otázku či k takémuto relatívnemu zrovnaniu priznaním zvýšenia SSU prišlo. Súd pochybuje, že by na to niekto odpovedal, že áno v zmysle, že ani dané zvýšenie nie je dostatočné. Súd by si vedel predstaviť aj vyššie. Nad rámec zákona súd ísť nemohol.

48. Žalobca a svedkovia otec a sestra žalobcu porovnali život žalobcu pred a po úraze. Rozdiel v neprospech stavu po nehode je zjavný. Súd na ich výpovede pri svojom závere o 50% zvýšení SSU poukazuje ako aj na skutočnosť, že žalobca je plne invalidný na čo zákon ako na prípad hodný osobitného zreteľa poukazuje. Invalidita nie je jediným dôvodom pre zvýšenie SSU, je však v zákone ako dôvod explicitne konštatovaná, čo už by podľa súdu bol dostatočný dôvod pre zvýšenie SSU. Súd ho však v rámci mimoriadnych dôvodov videl v zásadnom negatívnom rozdielne života žalobcu pred a po nehode, jeho veku, zmarení jeho celoživotných plánov, trvalých celoživotných následkoch, vžití sa objektívneho človeka do pozície žalobcu. V rámci 50 % zvýšenia SSU mal žalobca nárok na sumu 41.976 eur. 43. Z celkového rozsahu oprávneného nároku žalobcu ohľadne SSÚ a zvýšenia SSÚ predstavuje sumu 83.952 eura a 41.976 eura

49. Jedna vec je posúdenie SSÚ a zvýšenia SSU súdom, druhá vec je vyhodnotenie spoluzodpovednosti žalobcu za vzniknutú škodu. Podľa § 441 O.Z v prípade zavinenia škody aj poškodeným sa znáša škoda pomerne. Podľa § 450 O.Z z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo. V zmysle jedného či druhého zákonného znenia

je možné krátiť náhradu škody. Žalobca porušil prevenčnú povinnosť mať zapnuté bezpečnostné pásy. Skutočnosť, že si sadol do vozidla k šóferovi bez vodičského oprávnenia nebola nesporne preukázaná. Žalobca tvrdil, že nevedel, že vodič nemal vodičské oprávnenie a vodič T. J. tvrdil, že o tom žalobca vedel. Konfrontáciu strany v konečnom dôsledku nenavrholi. Súd nemal pochybnosti, že žalobca a T. J. boli pred nehodou priatelia a vedeli o sebe dostatočne veľa. Rovnako sa prezentoval aj T. Y. a podľa jeho výpovede mal vodič spravenú skúšku, len nemal o tom papiere. Reálne mal v čase nehody T. J. časť skúšky a to dňa 08.06.2017 prospel z PCP a neprospel z VMV a dňa 13.07.2017 prospel z VMV a bolo mu udelené vodičské oprávnenie. Žalobca tvrdil, že pásy sa nedali zapnúť.

50. Používanie bezpečnostných pásov nie je zákonom určené bezdôvodne. Rovnako sa napríklad postupuje aj pri preukázateľne vyššej rýchlosti ako je v konkrétnom mieste povolená, pretože tiež vyššia rýchlosť znamená väčšie následky. Preukázateľne, aj keď existujú výnimky, je nespochybniteľné, že pri použití pásov dochádza k menej závažným následkom dopravných nehôd. Aj v tomto prípade mal súd za to, že je viac ako pravdepodobné, i keď to nebolo možné konkrétne preukázať, že ak by mal žalobca pásy nedošlo by k takým závažným následkom. Podľa relácie dopravnej polície žalobca nebol pripútaný bezpečnostnými pásmi. V zmysle § 441 O.z. mal súd za to, že v danom prípade vzhľadom na dôvody okolností ktoré predchádzali nehode, teda, že žalobca nasadol do vozidla za nie jasných okolností ohľadne vodičského oprávnenia vodiča a funkčnosti bezpečnostných pásov. Ďalšie dokazovanie navrhované nebolo, resp. žalobca trval na výsluchu svedka I. K.. Súd tento dôkaz zamietol v s poukazom na § 198 ods. 3 CSP, keďže menovaný svedok sa nedostavil. Žalobca ako aj T. J. mali záujem na tom ako budú vo veci vypovedať, či už z pohľadu zníženia spoluzodpovednosti či zníženia regresu. Nedalo sa konštatovať, že výpoveď jedného alebo druhého bola dôveryhodnejšia.

51. Nad mieru pochybností však podľa súdu s vyjadrením žalobcu, svedkov a správy polície bolo zrejmé, že žalobca nebol pripútaný bezpečnostným pásov. Z akéhokoľvek dôvodu bol žalobca zodpovedný za to, že sa vozidlom viezol bez pripútania. Aj v prípade nefunkčnosti pásov mal možnosť nenasadnúť. Toto súd videl ako spoluzodpovednosť žalobcu na vzniknutej škode, a preto jeho nárok krátil o 30% na základe spoluzodpovednosti žalobcu na sumu 58.766,40 eura ohľadne SSÚ a na sumu 29.382,50 eura ohľadne zvýšenia SSÚ. Ak by bola určiteľná výška spoluzodpovednosti bola by určená konkrétnym výpočtom, takto bola určená percentuálne súdom podľa predpokladanej závažnosti konania žalobcu. Nešlo o úmyselnú spôsobenú škodu a na pomery osoby ktorá škodu spôsobila nebolo potrebné v zmysle § 450 O.Z. prihliadať, keďže bola škoda krytá zákonným poistením u právnickej osoby. Súd verí, že sám žalobca svoje rozhodnutie ľutuje, avšak bolo ho nutné pri rozhodovaní zohľadniť. Ďalšie zvyšovanie spoluzodpovednosti žalobcu z dôvodov podľa žalovanej tak súd považoval za neprimerané. Súd pri výške spoluzodpovednosti z dôvodu konzistentnosti a neprekvapiteľnosti súdnych rozhodnutí zohľadnil aj ostatné rozhodnutia Okresného súdu Nitra ohľadne nárokov žalobcu z predmetnej nehody, aj keď neprávdoplatné.

52. V priebehu konania žalovaná čiastočne akceptovala nárok žalobcu na SSÚ a vyplatil mu v priebehu konania sumu 33.390 eur. Súd zaviazal žalovanú na zaplatenie SSÚ žalobcovi v sume 25.376,40 eura (58.766,40 - 33.390), zvýšenie náhrady za SSÚ v sume 29.382,50 eura. O zaplatenie sumy 33.390 eur súd v zmysle § 145 CSP konanie zastavil. Vo zvyšku vzhľadom na spoluzodpovednosť žalobcu súd žalobu zamietol.

53. Žalobca sa z bolestného, SSU a liečebných nákladov domáhal taktiež úroku z omeškania. Súd mal za to, že žalobca má podľa zákona č. 381/2001 nárok na úrok z omeškania od 22.12.2018. Dňa 6.9.2018 zaslal žalobca žalovanej lekárske posudok k tomu bolo pripojené rozhodnutie o invalidite, lekárska správa k invalidite, posudok UPSVaR. Výzvy na predloženie lekárskeho posudku, ktoré neboli zasielané boli doručené 12.9.2018, lekárske správy boli zasielané e-mailom 16. resp. 19.11.2018. Žalovaná uviedla, že nemali doručené všetky doklady, keď v októbri 2018 komunikovali, že je potrebné predložiť správy a posudok o invalidite, keď iné doklady boli predkladané k náhrade bolestného. Ešte 14.1.2019 zaslala žalovaná výzvu na doplnenie dokladov a boli nahraté do systému dňa 21.1.2019 dokumenty, ktoré žalobca zaslal dňa 16.11.2018 a 19.11.2018. Zjavne do 12.09.2018 mala žalovaná doručený posudok o SSU. Minimálne od tohto dátumu mal súd za to, že bežala žalovanej trojmesačná zákonná lehota na vyriešenie poistnej udalosti. Z tohto dôvodu sa od 22.12.2018 zjavne žalovaná dostala do omeškania ohľadne SSU. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovanej, že sa nedostal do omeškania, keďže žalobcovi žalovaná zaslala listy o tom, že čo má ešte doplniť prípadne prečo mu neplní. Žalobca preukázal zaslanie potrebných dokladov. Je pravdou, že poškodený má preukázať svoje nároky a tieto aj primerane

dokladovať, avšak súd mal za to, že prekážka neplnenia môže splnením si povinnosti poškodeného odpadnúť a vzniká tak poškodenému nárok na úrok z omeškania. V opačnom prípade by totiž stačilo aby žalovaná odpísala, že nebude plniť a to z akéhokoľvek dôvodu, napríklad, že auto bolo červené a nikdy by poškodenému nevznikol nárok na úrok z omeškania, s čím sa súd nestotožnil. Nie je v § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. citované aké písomné dôvody pre neplnenie či zníženie plnenia to majú byť. Rozsah plnenia bol preukázaný posudkami. K problematike úroku z omeškania existujú rozdielne rozhodnutia KS v Bratislave. Žalobca, že má nárok na úrok z omeškania a žalovaná, že nemá nárok na úrok z omeškania. Úrok z omeškania je vlastne trest pre dlžníka v prípade neplnenia si svojej povinnosti, zároveň je totiž možné si uplatňovať aj škodu pre neplnenie. Zákon pohnútky pre neplnenie konkrétne neurčuje, toto je na súde. Súd vyhodnotí, či si veriteľ oprávnené uplatňuje úrok z omeškania, alebo nie. Dôvod pre nárok na úrok z omeškania vzniká aj z dôvodu, že po odbornej či právnej stránke z nesprávneho dôvodu dlžník neplní. Žalobca ako poškodený podľa súdu nárok preukázal pred začatím omeškania, že predložil požadované doklady. Následne plynula žalovanej trojmesačná lehota po ktorej mala podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. plniť v súdom priznanej výške. Uvedené ustanovenie nemôže totiž ospravedlňovať nesprávne rozhodnutie žalovanej. Takýmto výkladom by porušovalo rovnosť strán a zvýhodňovalo poisťovňu ako jednu zo strany prípadu. Súd sa svojím názorom priklonil k názoru KS v Bratislave, ktorý priznal úrok z omeškania.

54. Súd má za to, že aj poisťovňa teda žalovaná sa môže s plnením dostať do omeškania aj z iných dôvodov ako je uvedené v zákone o PZP. Zákon 381/2001 Z.z. je zákon lex-specialis voči občianskeho zákonu a súdu je aj známe rozhodnutie NS SR (1Cdo/212/2017) ohľadne úrokom z omeškania v poisťných veciach. Súd postupoval podľa § 220 ods. 3 CSP. Poukazovaním na zákon o PZP sa poisťovňa dostáva voči poškodenému do neprimeranej výhody. Rovnosť práv takýchto strán je zjavne narušená a výklad podľa ktorého ak poisťovňa písomne reaguje, napr. vec že stále šetrí alebo dokonca aj že odmieta nárok, má mať za následok nepriznanie úroku z omeškania je ústavne nekonformným. Podľa názoru žalovanej by sa v podstate nikdy nedostala poisťovňa do omeškania aj keby neplnila napr. vyše 20 rokov. Je potrebné sledovať v tomto prípade tri roviny. Úrok z omeškania má byť určitou sankciou za to, že dlžník si nechce plniť svoju povinnosť tak aby bol na nej vyvinutý určitý tlak, pretože v opačnom prípade by mohol donekonečna naťahovať plnenie či súdne konanie. Druhá rovina je určiť rovnosť tak FO ako PO pred zákonom. Každý dlžník si musí byť vedomý, že mu hrozí nejaký následok za neplnenie a z tohto pohľadu si musia byť všetci rovní. Dlžník z pôžičky, z neuhradeného úveru, zmluvy o dielo a pod. má povinnosť zaplatiť úrok z omeškania aj v prípade, že sa bráni že má hmotnoprávne námietky voči dlhu, na ktorý je nakoniec zaviazaný. A to od kedy mal zaplatiť, resp. od kedy bolo zaplatenie požadované. Je v rozpore s ústavou SR, rovnosťou práv, aby bola iná výhoda poskytovaná poisťovni ako inej PO či FO. Takáto výhoda je ústavne neudržateľná. Ak by to bol zámer zákonodarcu, štátu by hrozila ujma za nerešpektovanie rovnosti osôb. Takáto výhoda nie je nijako zákonne odôvodniteľná. Po tretie, účel zákona č. 381/2001 Z.z. je aby sa poškodený obracali priamo na poisťovňu, ktorá povinné zákonné poistenie poskytuje. Motorové vozidlo sa musí povinne poistiť, ale musia z tohto plynúť aj nejaké výhody. Je to aj to, že proces odškodňovania prechádza na poisťovňu a poistený to nemusí riešiť. Nie je však jednoznačne vylúčené, aby sa poškodený obrátil na škodcu v zmysle Občianskeho zákonníka, a tu si aj uplatňoval úrok z omeškania. Ak by to zákon č. 381/2001 Z.z. vylučoval, neadekvátne by ukracoval práva poškodených. Ešte možno dodať, aj keď túto otázku riešil NS SR v citovanom rozhodnutí, že v zmysle § 11 zákona č 381/2001 Z.z. je riešená povinnosť poisťovateľa, ale nie následok ak si svoju povinnosť nesplní resp. ju nevyhodnotí z pohľadu súdu správne, naopak § 563 O.z. takúto situáciu rieši. Súd mal teda za to, že sa žalovaná dostala do omeškania a v zmysle § 517 O.z a nariadenia vlády 87/1995 Z.z. súd priznal žalobcovi úrok z omeškania tak ako je to špecifikované vo výroku tohto rozhodnutia s poukazom na čiastočné plnenie žalovanej.

55. V zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch súd zaviazal žalovanú na zaplatenie súdneho poplatku v sume 3.285,50 eura zo súdom priznanej sumy v rozsahu 6%. (54.758,90 eura)

56. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP. tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 40%. (úspech 70% - priznaná a zastavená suma a neúspech 30% - zodpovednosť žalobcu). Je pravdou, že časť rozhodnutia vychádza aj z úvahy súdu, teda ide o konštitutívne rozhodnutie súdu a to ohľadne zvýšenia SSU a výška priznanej sumy vychádza zo znaleckého posudku, avšak takto zistené a priznané sumy súd krátil na základe zákonného ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka v rozsahu 30% a tu už aj žalobca nesie procesnú zodpovednosť za výsledok konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V prípade, že si povinná dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.